

Det, der bestaar.

Det Guds Ord bestaar evindeligt. (1. Kor. 13, 8).

Jeg har ikke grebet det — (Af H. S. Hoffmeyer.)

En af de Indvendinger, som hyppigt rejstes mod kristendommen fra deres Side, som „nok kunde have gjort til at blive kristne“, kan vist formes saaledes: Kristendommen er saa underlig faerdig, og den gar sine Betendere saa mærkelig jaerdige. De kristne er ikke bange for Livets Banfælgeligheder — „med et Fader- vor i Pagt“ gjer de ikke, og i Troen paa Gud har de en Fast- ning, hvor de siger, de har det trogt og godt. Og de kristne er ikke bange for Synden — vel taler de meget om den, meget mere, end det synes nødvendigt; men i Troen paa Jesus Kristus som Gørløner og Frelser har de Syndsforsælgelse, de ved, at de gaar frelse hjem til Gud, naar de dør; og selv om de, ligesom alle andre Mennesker, vider sig smittede af Synd i deres Liv, regner de dog sikkert med denne evige Frelse. Kort sagt: de er jaerdige!

Og i vore Dage, med deres Frem- hævelse af Evolution og Udvikling, er det overmaade betænkeligt at være saadan „jaerdig“. Nigt kan kun siges selvbedrag. Na, saadan tænker man. Men det er en stor Misforstaaelse. De kristne er netop ikke jaerdige. De har i Troen paa Kristus, i det nye Liv med ham jaact et Udgangs- punkt, en ny Grund at staa paa, en ny Retning at følge, et nyt Maal at kæmpe sig fremad imod. Men de dem, om de bliver „jaerdige“ — om Bevægelsen standser.

Apostelen Paulus var saa god en kristen som nogen. Men han var ikke „jaerdig“. Han havde ikke „grebet det“, som han selv siger (1. Kor. 9); han maatte „jage derefter, om han dog kunde gribe det“, raastit, anspændt, med Opbyggelse af sin Andskraft, var han i denne Stræben fremad mod Evigheds-Maalet. Na, saadan er det.

Svis et kristent Menneske bliver „jaerdigt“, ser det ham den første af alle Mytter. Han kan bede 100 Bønner, men de bliver alle magtel- se. Han kan tro de 100 Gange, men det bliver hver Gang forgæves. Kristendom er Liv, strømme- nde. At være en kristen er at være i den stadige, evige Bevægelse. Det ses da ogsaa deraf, at Gud giver sine Bønnen samme Naar som alle andre Mennesker, samme Sorger, samme Prøvelser og samme Kampe.

Men et i kristendommen er „jaerdigt“, og det er Jesu kristi Frelse. Da Paulus skal begrunde, hvorfor han „jager derefter, om han dog kunde gribe det“, siger han: „efterdi jeg selv er grebet af Jesus Kristus“. Na, dette var for ham det „jaerdige“.

Kristus havde grebet ham, Frelserens Naerlighed havde taget ham, Frelserens stærke Arme holdt ham, løftede ham op over alle Banfælgeligheder, eller rettere: bar ham igennem dem alle, Kristus tilgav ham alle Synder, lod alle Naadens og Livets Kræfter strømme til hans Sjæl, gjorde hans Anger levende, hans Glæde varig, hans Stræben fejrrig.

Det var Opvekkelsen, der satte ham i Bevægelse. At Kristus havde bundet den hele Frelse for ham, Paulus, og havde givet ham den og stadig gav ham den, baade gen-

nem sit Ord og sine Sakramenter, det var det, der bar Paulus. Og saadan er det den Dag i Dag for den, som tror. At det er saadan, kan ikke bevises. Men vi, som kender lidt til det af egen Erfaring, kan lige til dem, der „gerne vil være kristne“, at de skal prøve det — prøve at lade sig gribe af Kristus, at tilegne sig hans Syn paa vor Synd, men ogsaa hans Naade for vor Sjæl, prøve at bede til ham og at tro paa ham, give ham Hjertets Tillid.

Roskilde Domkirke.

Af Magister J. C. Kall i „Niget“.

Den gamle Kongestad.

I denne Uge vil alles Tænder paa ny rette sig imod den gamle Kongestad, den lille venlige By, som ligger i en Dals af Sagn og arverdige Mindre og dog helt levende og virkelig med sine røde Tøge og sin Domkirkes hvide Spir midt i et af Danmarks dejligste Landskaber.

At rasler Nøglen i de tunge Døre, med Varm den rustne Lås nu op sig luffer —

Døgnslægers malende Digt i „Vangelandsreisen“ skildrer med stor kraft Roskilde Domkirke saaledes, som den endnu 100 Aar efter tæner sig for alle Danstes Fantasi, paa en Gang et Mindesmærke over en hermelig Fortid og et Vel- færdighed for en Hæderlige Nutid — et levende Symbol paa Danmarks Historie:

Den Mand, som luer i de gamle Skrifter, den hører her i disse dunkle Gange, den luffer gennem Gravens dybe Rifter.

Naeppe noget andet Sted i vort Land har den national-romantiske Mand, hvoraf vor Digtningens Guldalder var baaret, saa dybe Rødder i Virkeligheden som i Engen omkring Højbjerg. Sagtidsens Hætte og Middelalderens Slønger havde deres Gjem der. Det er et naturligt Udtryk for Bøstet overfor Fortiden, naar vore Slønger nu og i al Fremtid finder deres sidste Hvilested der.

Sjællands ældste Kirke.

Paa den Blads, hvor Domkirken staa, har vi vistnok Sjællands ældste Kirke ogsaa staaet. Det var den Trækirke, som Harald Blaatand byggede og indviede til den hel- lige Drejoldighed, efter at slægt Otto den Anden havde tvunget ham til at modtage kristendommen. I de bevægede Aarhundreder, som fulgte efter, var Kirken i Roskilde gentagne Gange Sædeligheden for Begivenheder af historisk Betydning. Saaledes var det i den gamle Trækirke, at Knud den Store lod sin Svoger Alf Jarl myrde. Derimod maa en lignende Begivenhed fra Svend Estridsøns Regeringstid („Stong Svend og Bispe Vilhelm“) henføres til Sagnenes Verden. Stong Knud staaede meget Guds til Kirken for at sone sin blodige Daad, og da ligeledes hans Søster Estrid lagde Jordegods til den, blev den hurtigt meget rig. Allerede Bispe Vilhelm, der isvrigt var Engländer af Fødsel, kunde derfor skride til at opføre en Stenkirke i Trækir- kens Sted, og ved hans Død 1076 stod den nye kirke i det væsentlige færdig. Hans Efterfølger paa Bispe- stolen, Svend Norbølge, fuldførte den.

Denne gamle Stenkirke stod dog næppe i 100 Aar, thi omkring 1200 er den nuværende kirke opført, vist- nok af Bisp Peder Sunefson. Dog kender vi Rester af den ældre Kirke. Under Professor Storcks Ledelse foretog man nemlig i Aarene 1892 —93 Udgravninger under Kirken, og man fandt her paa Rester af de ældre, 2½ Aen tykke Mure af Brædder. Det sloges ved disse Under- søgninger fast, at „den ældre Dom- kirke har staaet paa samme Sted som den nuværende, men har haft smalle Hovedkors og Sidekors, ligesom den ogsaa har været lidt kortere“. Paa Nordtiden mener man desuden at have fundet nogle Rester af det med Svend Norbølges Kirke forbundne Kloster.

Historiske Efterretninger.

Den nye Kirke, som paabegyndte omkring Aar 1200, naaede vistnok ikke at blive fuldført før den i Aar- ret 1234 ramtes af en Udsønde. Ved den paafølgende Jstandstætte blev Bygningsplanen for en Del ændret, og de fremspringende Stors- sløje — i Lighed med Kirkerne i Ringsted, Sorø og Aarhus — blev trukne meget tilbage. Ved Kong Abels Krøning 1250 synes Dom- kirken igen at have været sin Fulde- delse nær, men St. Bernhards Dag 1282 brændte den for anden Gang. Ved den Lejlighed brændte ogsaa et Klostershus, som man havde haft til midlertidigt Brug indtil Aarene var færdige. Det blev ikke genop- ført, men der, hvor det havde staaet, byggedes i 1310 Vor Frue Kappel (nedrevet 1772).

Domkirken er bygget af røde Malmsten paa et Fodstykke af Granit. Dens Grundplan er et latinsk Kors med meget korte Arme, og den bestaar af et højt Midterkors med lavere Sidekors, over hvilke der ligger hvalbede Gallerier. Ved Enden af Sidekorsene staa de to Tårne, hvis Spir Kristus den Herde opførte 1635.

Den tredje Arkitektuhistoriker Fried- rich Adler gjorde i sin Tid Julius Lange opmærksom paa, at Roskilde Domkirke er en Efterligning af Domkirken i Tournay i Hennegau, som fuldførtes omkring 1170. Lange overbeviste sig ved Selvsyn om Sandfælgeligheden af denne Opfat- telse, som ogsaa fik en mærkelig Bekræftelse ved, at det viste sig, at Bispe Stephan af Tournay (død 1203) var en nær Ven af Bispe Abalon og i en Mærkelig desuden Peder Sunefsons Plejefader. Der findes en Mængde Breve fra denne Bispe til Tournay til danske Mænd, endog til Kong Knud den Sjette, og efter al Sandfælgelighed har han til- fældt sin Mængde Peder Sunefson til at bygge en ny og større kirke. Thi det fremgaar af hans Breve, at han mente, at det kristne- de og civiliserede Danmark havde sin hederlige Fortids Synder at genop- rette ved Gaver og Bæstter til Kir- kens Være. I en Ispøgsfuld, men ret naergraende og paatrængende Form opfordrer han nemlig sine danske Venner til at give Bly til Taget paa hans Kirke i Tournay for at sone deres Forfædres Normanernes Stædsejgerninger: „Ederes Fædre efter Skædet, som endnu levede under hedensk Etik og Overtro, faldt ind i de franske Lande i Tillid til deres Armes Rapperhed og deres Kræf- ters Vælde og indtog Byer, Borg og faste Bladser; de førte Folke- ne bort i Fængenskab eller huggede dem ned med Sværdet; de hellige Steder ødelagde de med Ild eller nedbrød dem i Bund og Grund . . . Endelig er nu ved Guds Naade hint gamle Barbari mildnet og for- vandlet ved kristelig Kultur; Nor- dens Kulde er smeltet ved Troens Varme, den har omstyrket Mænder- ne og erkendt sin Fæder; og den Del af Frankrig, som er opkaldt efter Norden og kaldes Normandie, har Nordmand og Danske, gemtside i Kristus, i Gje for dem selv og deres Efterkommere; der bygges og bor de.“

Aarhundrede efter Aarhundrede.

Vist er det, at en Sammenligning mellem de to Domkirker, den i Tour- nay og den i Roskilde, viser megen Lighed imellem dem. De er begge opførte i den senere romaniske Stil- art, den saakaldte Overgangstil, hvor Rundbuen og Spidsbuen anvendes sammen. Roskilde Domkirke har saaledes lige fra Begyndelsen noget af den Stilsens Mangfoldig- hed over sig, der kun er blevet mere og mere udpræget i Løbet af de følgende Aarhundreder ved Tilbyg- ninger. Saaledes vil vi kender Kir- kens nu, har selve dens Bygning en lang Udviklingshistorie bag sig. „Anstet om at blive begravet der og stifte Altere der blev Anlednin- gen til, at Bygningen efterhaanden omgaves af en Kred til et helt kompleks af Bygninger, og for at kunne forestille sig dens oprindelige Udseende maatte man altsaa tænke Tilbygningerne bort.“

Men det er ikke blot i det ydre, at Roskilde Domkirke viser de fæl- tende Aarhundredes Aftejlinger. Den Mangfoldighed af tidsbestemte

Monumenter og Udsmalningsgen- stande, som opfylder dens Andre, giver mere end noget andet dette Danmarks Saint Denis dets Præg af Historie. Disse Rækker af Sar- lofager, alt dette Sølv og Marmor og Mabat, hvori hundne Tider har søgt at give Udtryk for deres fælles og alvorlige Syn paa Liv og Død, giver midt i Stilleheden den Besøgende et stærkt Indtryk af pludselig og med Bøld at være røf- tet ud af Tiden og stillet Ansigt til Ansigt med det Uforgængelige. I disse Dage vil maaste en lignende Følelse leve op ogsaa paa Aftand, og mange vil fornemme, at den gamle Kirke, hvor Aarhundreder efter Aarhundreder har frebet sine Træk i Sten, er blevet ligesom et hynligt Symbol paa det uhyrlige Danmark. En Konges Død fornem- mes umiddelbart som historisk Op- levelse i Mødsatning til saa megen andet, hvis Væddning først føles længe efter ad Eftertanernes Vej.

Fremtidens Mand i Kina.

Rogle Grundringer af Missionær Ch. Gager om Sun-Yat-Sen.

Det er ikke saa ganske let at bli- ve klar over, hvem af de to, Juan- Shi-Kaj eller Sun-Yat-Sen, der skal være Kinas Fremtid, det er maaste endda vanskeliggere for dem, der op- holder sig i selve Kina, at blive klar derved, end for dem, der kan se for- holdene noget mere paa Afstand. Men een Ting synes at være øjen- synlig, at alle det nye Kinas Mænd, hvor de saa færdes paa Jord, med den dybeste Værdighed ser op til Sun-Yat-Sen for hans Energi, Selvopoffelse og ikke mindst for hans legemtygheds Stald.

Det er imidlertid heller ikke gan- ske let at faa Klarhed over, i hvil- ket Forhold Sun-Yat-Sen staar til kristendommens Lære eller til le- vende kristentro, om han bærer sig for kristendommens Lære eller selv har Del i dens Liv. Engellændere og Amerikanere fortæller jo ofte noget andet ved „en kristen“ end vi her- hjemme, idet det for dem meget hyppigt er et langt videre Begreb, der ogsaa omfatter dem, der kun rent forstaaelsesmæssigt og moralsk har antaget den kristne Lære og den kristne Moral.

Den tidligere amerikanske Misjo- nær Ch. Gager, der i 27 Aar har haft sin Virksomhed i Hongkong, har imidlertid i „The Missionary Re- cord“ meddelt nogle personlige Er-indringer om Sun-Yat-Sen, der ikke er uden Interesse, da de skil- drer en Tid af denne mærkelige Mands Liv, der ikke tidligere har været kendt.

Jeg traf Sun-Yat-Sen første Gang i 1883, han var dengang en 16-17 Aar gammel. Han var vendt tilbage til Kina fra Honolulu, hvor han havde tilbragt en Række Aar med Studeringer, da hans ældre Broder havde forrettning der. Naturligvis funde jeg ikke lade være at spørge ham, om han var en kristen. Han svarede, at han troede kristi Lære. „Hvorfor lader du dig da ikke døbe?“ spurgte jeg. „Jeg er rede til at lade mig døbe, naar det skal være,“ svarede han.

Efter nogle Maanedes Forløb modtog han Daaben i et kinesisk Tolerium, hvor nogle faa kinesere plejede at jamles med mig hver Søndag, omtrent et Stenfast fra det Sted, hvor senere Kirken blev rejst.

Det var en uanfælg Bygning, i hvilken den fremtidige midlertidige Præsident i Kinas første Republik modtog den hellige Daab. Ugen igennem blev der holdt Skole for kineserdrænge, medens vor unge Ven sammen med nogle andre kinesere boede paa anden Sal, en Bi- belforport og jeg paa tredje. Paa denne Maade saa jeg en Del til Sun-Yat-Sen, og jeg lyntes altid godt om ham.

Engang i 1884 fulgte en Eng- lænder og jeg Sun-Yat-Sen til hans hjem i Heng-San. Vi havde bestemt at ville sælge en Del Ny- Testamenter paa Vejen, og vi ud- delte en hel Del Skrifter i den por- tugisiske Koloni i Malao. Sun-Yat-Sen tog os med sig ind i en fineffil Kro, hvor en Seng og to Maaltider om Dagen kostede os

Kom til Medicine Hat Distriktet,
i det solrige Syd-Alberta, hvor Avlen er stor.
I 1911 avledes paa hver Acre af Hvede fra 30 til 62 Bus.; af Havre fra 60 til 100 Bus.; af Hør fra 15 til 24 Bus., og af Kartofler fra 250 til 400 Bus.
Hvor Landet er billigt, rigt og frugtbart, til Priser fra \$12 til \$30 pr. Acre.
Kom hid, hvor De kan avle store Afgrøder; hvor Agerbruget er rodt, og hvor Landet stiger i Værdi hvert Aar. Vi vil være glad ved at give Oplys- ninger, naar De skriver, paa engelsk, til
THE F. M. GINTHER LAND COMPANY, Alberta, Canada.
Medicine Hat,

Er det fornuftigt
at lade Deres Penge ligge i Banken,
til 3 eller 4 Procent, naar der findes saa mange, ligesaa sikre og i mange Tilfælde mere sikre Pladser for Pengens Anvendelse, hvor Fortjenesten be- løber sig fra 10 til 50 pCt. ja endog nærværd 100 pCt.
Hvad er vel mere sikkert end late Klasses vel beliggende Land i gode Distrikter?
Eller Byggetotter i Byer,
hvor anbragt Kapital bringer Dem 100 Procent og endnu mere!
Eller at blive Medejere i en Organisation,
der er organiseret for at sætte Dem i Stand til med smaa Indskud at opnaa i Forhold ligesaa stor Fortjeneste som Bankøren og Kapitalisten i deres Forretninger?
Skriv straks efter fri Oplysninger, Kort og Pamfletter (om De ønsker, paa Norsk) til:
Henricks-Halvorson Co., Ltd.,
Canada Office: 131 A, 8th Ave., West, Calgary, Alta., Canada.
U. S. Office: Minot, North Dakota.

FRU HELENE HEMPELS
ØKONOMISK HUSHOLDNINGSGOGE- OG SYLTEBOK.
Ifølge Meddelelse i „Boghandlertidende“ for 28. Marts, 1912 er denne ypperlige Bog netop udkommen i nyt Oplag i Danmark til en Pris af 3 Kroner uindbunden.
VED ET HELDIGT PARTIKØB
ser vi os imidlertid i Stand til indtil videre at levere Bogen i den smukt udstyrede Originaludgave fra 1909 indbunden for den ubetydelige Sum af 75 Cents.
Portofrit tilsendt. Frimærker modtages.
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

ALBERT LUNDES TALER.
Følgende Taler af Albert Lunde fra 1911, hver særskilt hæftet i kulørt Omslag, haves nu paa Lager:
1. Esajas Syn.
2. Har du modtaget Guds Kald?
3. Enheden i Kristus.
4. Vor Tids Behov.
5. De opladte Læber.
6. Et er fornødent.
Pris per Styk 5 Cts.
Alle 6 tillige med en Tale af samme over „Sakæus“ holdt i Bethesda 1910 tilsammen for 25 Cts., portofrit.
Dan. Luth. Publ. House.

KAUFMANN'S SUNDAY SCHOOL LIBRARY.
12 handsome Vols. in ornamental Board Covers.
1. Faithful and True.
2. God Keepeth Watch.
3. God Forsaketh not His own.
4. A Good Deed Rewarded.
5. The Lord Will Repay.
6. The Ways of God.
7. Hualma, The Peruvian.
8. Diamantina.
9. Turned into Joy.
10. Noble Friendship.
11. Simon, a Slave in Brazil.
12. A Congo on San Domingo.
Each volume contains about 96 pages of good juvenile reading with 6 full page illustrations in colors.
Price per Set only \$2.50 net in Blair.
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, BLAIR, NEBR.

omtrent 40 Cents. Naturligvis spiste vi med fineste Spisebord ligesom vor Ven. Efter et Par Dages Rejse kom vi til hans hjem og nød i adskillige Dage godt af hans Søndag, omtrent et Stenfast fra det Sted, hvor senere Kirken blev rejst. Det var en uanfælg Bygning, i hvilken den fremtidige midlertidige Præsident i Kinas første Republik modtog den hellige Daab. Ugen igennem blev der holdt Skole for kineserdrænge, medens vor unge Ven sammen med nogle andre kinesere boede paa anden Sal, en Bi- belforport og jeg paa tredje. Paa denne Maade saa jeg en Del til Sun-Yat-Sen, og jeg lyntes altid godt om ham. Engang i 1884 fulgte en Eng- lænder og jeg Sun-Yat-Sen til hans hjem i Heng-San. Vi havde bestemt at ville sælge en Del Ny- Testamenter paa Vejen, og vi ud- delte en hel Del Skrifter i den por- tugisiske Koloni i Malao. Sun-Yat-Sen tog os med sig ind i en fineffil Kro, hvor en Seng og to Maaltider om Dagen kostede os

i andre Lande, sluttede sig til hans Anskuelse om, at Manchurerne maatte gaa. Mange af de kristne kunde ikke slutte sig til ham, men i Hjerter var de enige med ham. Det er i Kraft af den samme Evne, at han nu har givet Kina en Repu- blik i Stedet for at blive ved det gamle Monarki.
Sun-Yat-Sen har lært adskilligt i Modgangens Skole. Ikke saa snart havde Broderen i Honolulu hørt, at den unge Mand var bleven en kristen, før han sendte det Bud hjem, at hvis han ikke opgav kristendom- men, vilde Broderen ikke mere sende Penge hjem, og en ældre Broder i Kina har, hvis Fæderen er Død, en næsten ubegrænset Autoritet og Magt.
Men Broderens Trusel havde ingen Virkning overfor den unge, begejstrede kristen, den blev ikke tract af at udbrede sine Anskuelse om den kristne Religion og Af- gudsdyrkelsens Bedrag.
Da Broderen saa, at hans Trus- ler ikke udrettede noget, sendte han Bud til Sun-Yat-Sen og bad ham om at komme til Honolulu, da han